

Nu begynder kortlægning af værdifuld natur i private skove

≡ MALENE BREUSCH HANSEN, REDAKTØR

Arbejdet med den såkaldte §25-registrering af naturmæssigt særlig værdifuld skov på private arealer er netop sat i gang. Kortlægningen skal blandt andet gøre det nemmere for flere skove at blive certificeret og dermed kunne levere certificeret træ i kølvandet på, at en væsentlig del af statsskovene bliver udlagt til urørt skov, hvor hugsten og dermed træleverancerne stopper.

2016-17 blev i alt 6191 ha naturmæssigt særlig værdifuld skov kortlagt i de statslige og kommunale skove, og nu er turen kommet til de private skove.

I efteråret blev det af parterne bag regeringens natur- og biodiversitetspakke besluttet at igangsætte den såkaldte §25-registrering som en opfølgning på natur og biodiversitetspakken. Det skete i forbindelse med, at yderligere 30.000 ha statsskov blev udpeget til at skulle udlægges til urørt skov som led i at nå målet om i alt 75.000 ha urørt skov i Danmark. Nu er de første test forud for selve kortlægningen påbegyndt, og de første feltbesøg i skovene forventes at finde sted i andet halvår 2022.

Kortlægningen fokuserer især på at registrere naturlig ikke-plantet skov med særligt store forekomster af store, gamle træer, herunder veterantræer, hultræer og andre naturmæssigt værdifulde træer samt dødt ved; Skov med særlige træarter som fx småbladet lind, der angiver særlig lang tids skovdække; Skov på voksesteder, der giver helt særlige naturforhold, fx kildevæld, erosion eller kalkbund; Og skove med særlig lang kontinuitet.

Efterspurgt tiltag

Registreringen af "naturmæssig særlig værdifuld skov" i private skove har ophæng i Skovlovens § 25. Ved revision af skovloven i 2004 blev der indført hjemmel til kortlægning – dels af EU-skovnaturtyper og levesteder for arter i skov inden for Natura 2000-områderne (§15), og dels af andre naturmæssigt særlig værdifulde skove inden for og uden for Natura 2000-områderne (§25). Den aktuelle § 25-registrering skal kortlægge ikke allerede

kortlagt Natura 2000-skov eller bevaringsværdige registrerede (tinglyste) egekrat.

Kortlægningen har været efterspurgt i branchen og er også en af de syv anbefalinger, som Skovrådet afleverede til miljøministeren i slutningen af 2021. Den vil ske i koordinering med den følgegruppe, som Miljøstyrelsen har nedsat med deltagelse af repræsentanter fra erhvervet, grønne NGO'er og certificeringsorganerne, herunder Dansk Skovforening, og som har afholdt første møde i slutningen af marts.

Dansk Skovforening er en af de aktører, der har skubbet på for, at en registrering af § 25-natur på private arealer skulle gennemføres. I 2019 indgik foreningen en aftale med Danmarks Naturfredningsforening, hvor det blev anbefalet at gennemføre § 25-skovregistreringen med en nedre størrelsesgrænse på 0,5 eller 1 ha.

Anbefalingen lyder desuden, at skovtyper af forskellige naturmæssigt særlig værdifulde skovtyper, som hver for sig havner under størrelsesgrænsen, i kortlægningen bør betragtes som et samlet område, hvis de ligger i umiddelbar kontakt eller blot er adskilt af en å, et brandbælte, en mindre vej eller andet, som ikke vurderes at udgøre en væsentlig biologisk barriere.

Skal hjælpe med certificering

Registreringen er blandt andet vigtig for at hjælpe til, at mere privatejet skov bliver certificeret. Naturstyrelsen er i dag den største danske leverandør af certificeret træ til savværkerne, men i takt med at fældningen af træ i mange statsskove i de kommende år bliver udfaset på grund af udlægningen til urørt skov og etableringen af natur-

© Bert Wiklund/bwfoto.dk

§ 25-registreringen fokuserer bl.a. på naturlig ikke-plantet skov med særligt store forekomster af store, gamle træer, herunder veterantræer, hultræer og andre naturmæssigt værdifulde træer samt dødt ved.

nationalparker, vil efterspørgslen efter certificeret træ fra andre skove stige, og derfor er der behov for, at de private danske skove fylder pladsen.

”Efterspørgslen efter certificeret træ vil ikke blive mindre de kommende år, men udbuddet fra statsskovene kommer til at falde. Derfor er der en vigtig plads på træmarkedet, som vi håber, at de private skovejere vil udfylde. Men det kræver, at skovene bliver certificeret, og et vigtigt skridt til dette er en kortlægning af den naturmæssigt sær-

Ved at anvende den nye metode med kunstig intelligens er målet at begrænse det areal, der skal besøges for at finde den særlig værdifulde skovnatur.

lig værdifulde skov,” siger Katrine Hahn Kristensen, som er kontorchef i Miljøstyrelsen.

Certificering kræver, at driften af skoven lever op til nogle særlige regler om bæredygtig skovdrift, hvor der blandt andet tages hensyn til naturværdierne i skoven. På den måde er kortlægningen af naturmæssigt særlig værdifuld skovnatur på private arealer vigtig dokumentation i forhold til at kunne opnå certificering.

Overblikket over skovenes naturmæssigt særlige værdifulde arealer gør det desuden muligt at

målrette og prioritere frivillige indsatser til at beskytte skovenes biodiversitet.

Kunstig intelligens skal udføre arbejdet

Til kortlægningen vil Miljøstyrelsen bruge kunstig intelligens, fordi det er mere præcist og meget mindre tidskrævende end fysisk at gennemgå store skovområder i jagten på værdifuld natur.

Da de 6191 ha naturmæssigt særlig værdifuld skov blev kortlagt i de statslige arealer i 2016 og 2017, besøgte myndighederne et areal, der var tre-fire gange så stort for at finde frem til de områder med fx store, gamle træer, våd skovbund og dødt ved, der er vigtig for biodiversiteten som levested for arter, og som skulle registreres.

Ved at anvende den nye metode med kunstig intelligens er målet at begrænse det areal, der skal besøges for at finde den tilsvarende særlig værdifulde skovnatur i de private skove.

Computere skal forudsige, hvor den værdifulde natur er, ved at afkode luft- og satellitfotos og kombinere det med data om skovenes jordbund, vand og terræn. Første trin i arbejdet er derfor, at den kunstige intelligens skal lære, hvordan særlig værdifuld skovnatur ser ud. Det sker ved at fodre computeren med en masse data fra kortlægningen af naturmæssigt særlig værdifuld skov i på statens områder som grundlag for registreringen.

Metoden vil fremover også blive brugt til kortlægning af heder, enge og anden lysåben natur i Natura 2000-områderne. 🌿